

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

7.7.2008

B6-0338/2008 }
B6-0346/2008 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

Vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 4 esitanud

- Jorgo Chatzimarkakis, Marco Cappato ja Marco Pannella fraktsiooni ALDE nimel,
- Daniel Cohn-Bendit, Monica Frassoni, Eva Lichtenberger ja Helga Trüpel fraktsiooni Verts/ALE nimel,

asendades järgmiste fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

- ALDE (B6-0338/2008)
- Verts/ALE (B6-0346/2008)

Hiina

Euroopa Parlamendi resolutsioon Hiina kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Tiibeti kohta, eelkõige 15. veebruari 2007. aasta resolutsiooni Hiina valitsuse ja dalai-laama saadikute vaheliste kõneluste kohta ning 10. aprilli 2008. aasta resolutsiooni;
  - võttes arvesse oma 13. detsembri 2007. aasta resolutsiooni „ELi ja Hiina tippkohtumine – ELi ja Hiina vaheline dialoog inimõiguste küsimuses”;
  - võttes arvesse oma 22. mai 2008. aasta resolutsiooni looduskatastroofi kohta Hiinas;
  - võttes arvesse oma 10. aprilli 2008. aasta resolutsiooni Tiibeti kohta;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 4,
- A. arvestades, et ELi ja Hiina suhted peaksid põhinema jagatud ühistel väärtustel;
- B. arvestades, et ELi ja Hiina vaheliste suhete aluseks peaksid olema demokraatlikud väärtused ning inimõiguste ja põhivabaduste austamine;
- C. arvestades, et Hiinas on aset leidnud märkimisväärne majanduskasv, mille tõttu tema mõju maailmas on viimasel kümnendil märgatavalt kasvanud ja sellega on kaasnenud tema poliitilise süsteemi mõningane paranemine;
- D. arvestades jätkuvaid teateid poliitiliste repressioonide, surmanuhtluse laialdase kasutamise ja usu-, sõna- ja meediavabaduse süstemaatilise piiramise kohta;
- E. arvestades, et Pekingi olümpiamängud peaksid olema erakordne võimalus demokraatlike reformide sisseviimiseks Hiinas ja märkimisväärsete edusammude tegemiseks eelkõige rahvusvähemuste, nagu tiibetlaste ja uiguuride küsimuses;
- F. arvestades, et vaatamata Hiina võimude avaldustele ei ole olukord Tiibetis kaugeltki normaalne ning rahvusvahelisel meedial ja rahvusvahelistel järelevalveorganisatsioonidel ei lubata ikka veel piirkonda külastada, samas kui teabe liikumine on rangelt piiratud;
- G. arvestades, et pärast meelevaldusi on umbes 40 inimest süüdi mõistetud ja neile on määratud kohtulikud karistused avalike teenuste takistamise, kohalike omavalitsuste ametiruumide rüüstamise ja lõhkumise ning politsei ründamise eest; arvestades, et vaatamata kohtuistungite avalikuks kuulutamisele tehti süüdimõistvad otsused kinniste uste taga ja need olid asjaomaseid kuritegusid arvestades ülemäärased, ulatudes kolmest aastast eluaegse vangistuseni; arvestades, et kohtumenetlused ei olnud läbipaistvad ja süüalustele ei antud võimalust saada mõistlikku kaitset;
- H. arvestades, et 21. juunil 2008 kanti olümpiatuld läbi Lhasa tänavate märulivarustust kandvate sõdurite ja rangete turvameetmete saatel; arvestades, et linna lubati olümpiatule teekonda kajastama vaid valitud ja piiratud arv väliskorrespondente, kes esindasid umbes 30 rahvusvahelist uudisteagentuuri; arvestades, et mõnede agentuuride teadete kohaselt kandsid kõik pealtvaatajad rinnamärke, mis võib tähendada, et nad valiti tseremoonia jaoks eraldi

välja;

- I. arvestades, et Tiibeti kommunistliku partei sekretär Zhang Qingli politiseeris avalikult üritust, lausudes Lhasas toimunud olümpiatule tseremoonia ajal, et olümpiavaimule suurema hiilguse andmiseks tuleks kindlakäeliselt purustada Pekingi olümpiamängude rikkumise vandenõud, mida hauvad dalai klikk ja vaenulikud välisjõud nii riigisisesele kui sellele väljaspool;
- J. arvestades, et Hiina lubas Pekingi olümpiamängude tegevuskavas vabasid ja avatud olümpiamänge; arvestades, et laiaulatuslik represseerimine Tiibetis on täielikus vastuolus Hiina valitsuse töötusega anda välisajakirjanikele liikumisvabadus kogu Hiinas ja tagada olümpiamängude eelsel perioodil suurem ajakirjandusvabadus;
- K. arvestades, et Rahvusvaheline Olümpiakomitee (ROK) eeldas, et Hiinale 2008. aasta olümpiamängude korraldamisõiguse andmine avab riigi välismaailmale ja parandab sealset inimõiguste olukorda; arvestades, et Pekingi olümpiamängude korralduskomitee esimees lubas 27. septembril 2006. aastal avalikult austada olümpiamängude korraldajamaaks kandideerimise ajal antud lubadusi parandada inimõiguste olukorda;
- L. arvestades, et moslemitest uiguuri rahvusvähemus Xinjiangi provintsis kannatab põhiliste inimõiguste tõsise rikkumise all, mida põhjustab väidetava separatismi ja usuäärmusluse kaotamise ametlik poliitika;
- M. arvestades, et 2000. aastal alanud ELi ja Hiina inimõiguste alastel kõnelustel ei ole seni saavutatud sisulisi tulemusi; arvestades, et tulemuste puudumise põhjuseks on ka kooskõlastamata ja ebatõhus ELi ühtne välispoliitika Hiina suhtes,
  - 1. võtab teadmiseks ELi ja Hiina suhete edusammud ning tihedama koostöö mitmesugustes küsimustes;
  - 2. kutsub mõlemat poolt üles suurendama jõupingutusi, et lahendada energia-, kliimamuutuse- ja keskkonnaalaseid probleeme eesmärgiga tagada üleilmne säästev kasv ja sotsiaalne areng;
  - 3. tervitab uut avatust, paranenud läbipaistvust ja tõhustatud koostööd ELi ja Hiina suhetes;
  - 4. peab kahetsusväärseks, et kuigi suhetes Hiinaga on olulist edu saavutatud kaubandus- ja majandusvaldkonnas, ei ole sellega kaasnenud märkimisväärseid tulemusi inimõiguste ja demokraatia küsimustes;
  - 5. taunib asjaolu, et inimõiguste olukord Hiinas tekitab jätkuvalt muret inimõiguste laialdase ja süstemaatilise rikkumise tõttu, tuletab meelde Hiina võetud kohustusi inimõiguste alal, kui riigile usaldati olümpiamängude korraldamine;
  - 6. mõistab hukka surmanuhtluse sagedase kasutuse ja kutsub Hiina ametivõime üles kehtestama moratooriumi hukkamistele;
  - 7. väljendab heameelt Hiina ja Taiwani kõneluste taasalustamise üle ja on veendunud, et Taiwanil peaks olema õigus osaleda mõnedes rahvusvahelistes organisatsioonides;

8. tervitab Tiibeti avamist välismaalastele, kuid tunneb muret inimõiguste ja põhivabaduste austamise pärast, eelkõige seoses endiselt vangistuses olevate meelevaldajate olukorraga;
9. rõhutab rahvusvaheliste sõltumatute vaatlejate saatmise tähtsust, kes hindaksid inimõiguste olukorda Tiibetis ja Xinjiangi autonoomses piirkonnas; kutsub sellega seoses Hiina võime üles väljastama ÜRO inimõiguste ülemvolinikule ja ÜRO asutustele alalise kutse;
10. tunneb heameelt 1. ja 2. juulil 2008. aastal Pekingi võimude ja dalai-laama esindajate vahel toimunud kõneluste seitsmenda vooru üle; ootab läbirääkimistelt sisulisi ja käegakatsutavaid tulemusi enne olümpiamängude algust ja kutsub Hiina võime üles kutsuma dalai-laamat hea tahte märgina mängude avatseremooniale;
11. kritiseerib tõsiasi, et ROK ei ole kommenteerinud olümpiatõrviku teatejooksu korraldamist Lhasa tänavatel ajal, kui Tiibet on välismaailmale suletud ja seal valitseb de facto sõjaseisukord; taunib Zhang Qingli tehtud avaldusi olümpiatule tseremoonia ajal Lhasas; on seisukohal, et ROKil lasub vastutus avaldada Hiina valitsusele survet, et viimane lubaks välismeediat olümpiatule teekonna kõikidele etappidele või mis tahes muule olümpiaga seotud sündmusele koormavate piiranguteta ning seisaks alati olümpiamängude aluseks olevate väärtuste eest;
12. nõuab Huang Qi ning Zhang Mingxuani ja tema tõlgi vabastamist ning kordab nõuet vabastada Euroopa Parlamendi Sahharovi mõttevabaduse auhinna 2007. aasta kandidaat Hu Jia ning Yang Chunlin, Gao Zhisheng ja teised inimõiguste aktivistid, kes on vahistatud, vangistatud või keda on rünnatud, sest nad väljendasid rahulolematust Pekingi olümpiamängudega, protestides olümpiarajatiste ehitamisega kaasnenud sunnitud väljatõstmiste vastu, või kaitsesid nimetatud protestijaid; väljendab muret Hu Jia abikaasa ja küberdissidendi Zeng Jinyani ning nende kuuekuuse tütre olukorra pärast, kes kannatavad pideva politsei järelevalve ja ahistamise all;
13. palub Euroopa Liidu Nõukogul kutsuda dalai-laama üldasjade nõukogu istungile, et viimane esitaks hinnangu Tiibeti olukorrale ja selgitaks 27-le välisministrile kesktee võimalust ja tõelise autonoomia ideed, mida tuleks rakendada Hiinas kõikide tiibetlaste suhtes;
14. kordab sellega seoses oma üleskutset nõukogule määrata ametisse Tiibeti küsimuste erisaadik, et hõlbustada poolte vahelisi kõnelusi ja hoolikalt jälgida läbirääkimisi, kui need taas algavad;
15. kutsub nõukogu üles võtma vastu ühise seisukoha seoses riigipeade ja valitsusjuhtide ning ELi kõrge esindaja Javier Solana osalemisega olümpiamängude avatseremoonial;
16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide parlamentidele, Hiina Rahvavabariigi presidendile ja peaministrile ning Rahvusvahelisele Olümpiakomiteele.